

System Detekcji Nieprawidłowej Postawy Ciała Podczas Pracy przy Komputerze

Damian Otto & Hubert Nowak

15 czerwca 2025

Streszczenie

Celem projektu było stworzenie systemu wspomagającego utrzymanie prawidłowej postawy ciała podczas pracy przy komputerze. System analizuje dane z kamery, klasyfikuje postawę użytkownika oraz generuje alerty w przypadku wykrycia nieprawidłowości. W projekcie wykorzystano biblioteki OpenCV, MediaPipe oraz model klasyfikacyjny Random Forest.

1 Wstęp

Nieprawidłowa postawa podczas długotrwałej pracy przy komputerze może prowadzić do licznych problemów zdrowotnych. W dobie pracy zdalnej i intensywnego korzystania z komputerów, system monitorujący postawę ciała w czasie rzeczywistym może być cennym narzędziem profilaktycznym.

2 Cel projektu

Główym celem było stworzenie aplikacji desktopowej, która wykorzystuje kamerę do monitorowania postawy ciała użytkownika oraz ostrzega go w przypadku wykrycia długotrwałego nieprawidłowego usiadzenia.

3 Finalne podejście - Random Forest

3.1 Przegląd poprzednich prób

W trakcie realizacji projektu przetestowano kilka różnych podejść do klasyfikacji postawy ciała. Pierwszą próbą było zastosowanie transfer learning z wykorzystaniem modeli CNN takich jak MobileNetV2, które mimo obiecujących wyników na początku, ostatecznie prowadziły do przeuczenia modelu. Kolejnym podejściem było stworzenie prostych sieci neuronowych do klasyfikacji landmarksów pozyskanych z MediaPipe, które również nie osiągnęły zadowalających rezultatów. Ostatecznie zdecydowano się na implementację modelu Random Forest z rozbudowaną inżynierią cech, która okazała się najskuteczniejsza.

3.2 Architektura rozwiązania

Finalne rozwiązanie opiera się na trzech głównych komponentach:

1. Ekstrakcja landmarks'ów postawy za pomocą MediaPipe Pose
2. Zaawansowana inżynieria cech opartych na geometrycznych właściwościach postawy
3. Klasyfikacja za pomocą algorytmu Random Forest

3.3 Preprocessing danych

3.3.1 Balansowanie klas

Ze względu na niezbalansowanie danych w oryginalnym zbiorze, zdecydowano się na połączenie klas "sit up straight" i "straighten head" w jedną klasę reprezentującą nieprawidłową postawę. Ostatecznie model klasyfikuje pozycje na dwie kategorie:

- Klasa 0: "looks good" prawidłowa postawa
- Klasa 1: nieprawidłowa postawa (połączenie klas 1 i 2)

3.3.2 Augmentacja danych

W celu zwiększenia różnorodności danych treningowych zastosowano techniki augmentacji:

- Dodawanie szumu gaussowskiego do współrzędnych landmarks'ów
- Przesunięcia przestrzenne punktów kluczowych
- Skalowanie proporcjonalne względem punktów barków

3.4 Inżynieria cech

Opracowano zaawansowany system ekstrakcji cech geometrycznych składający się z 45 parametrów:

3.4.1 Cechy kątowe (8 cech)

- Kąt między linią barków a wektorem nos-środek barków
- Kąt linii barków względem poziomu
- Kąt pochylenia głowy względem pionu
- Kąty łokci względem poziomu (lewy i prawy)
- Szerokość barków znormalizowana
- Różnica wysokości barków
- Przesunięcie nosa względem środka barków

3.4.2 Współrzędne znormalizowane (20 cech)

Współrzędne 10 kluczowych punktów anatomicznych znormalizowane względem szerokości barków:

- Nos, oczy (lewe i prawe), uszy (lewe i prawe)
- Barki (lewe i prawe), łokcie (lewe i prawe)
- Środek barków (punkt obliczony)

3.4.3 Cechy metryczne (6 cech)

Znormalizowane odległości między kluczowymi punktami:

- Odległość nos-barki (lewe i prawe)
- Odległość oko-bark (lewe i prawe)
- Długość ramion (bark-łokieć, lewe i prawe)

3.4.4 Zaawansowane cechy geometryczne (11 cech)

- Asymetria ramion
- Różnica wysokości uszu
- Różnica wysokości oczu względem uszu
- Kąt pochylenia głowy
- Współczynnik symetrii poziomej
- Stosunek szerokości barków do wysokości szyi
- Centrowanie głowy względem barków
- Wskaźnik pewności detekcji (confidence score)

Rysunek 1: Wizualizacja kluczowych punktów anatomicznych używanych w ekstrakcji cech

3.5 Model Random Forest

3.5.1 Konfiguracja modelu

Zastosowano algorytm Random Forest z następującymi parametrami:

- Liczba drzew: 100
- Maksymalna głębokość: 12
- Balansowanie klas: automatyczne (class_weight='balanced')
- Ziarno losowości: 42 (dla reprodukowalności)

3.5.2 Normalizacja cech

Wszystkie cechy zostały znormalizowane przy użyciu StandardScaler w celu:

- Ujednolicenia skali różnych typów cech
- Poprawy stabilności numerycznej
- Przyspieszenia procesu uczenia

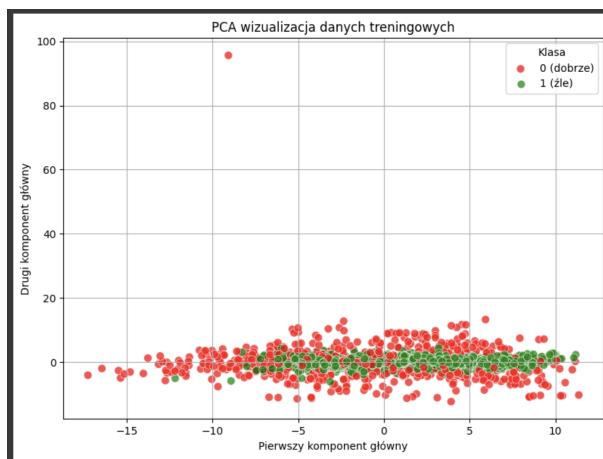
3.6 Wyniki eksperymentów

3.6.1 Metryki wydajności

Model osiągnął następujące rezultaty na zbiorze walidacyjnym:

Metryka	Wartość
Accuracy	84.77%
Precision	87%
Recall	91%
F1-Score	89%

Tabela 1: Wyniki klasyfikacji modelu Random Forest

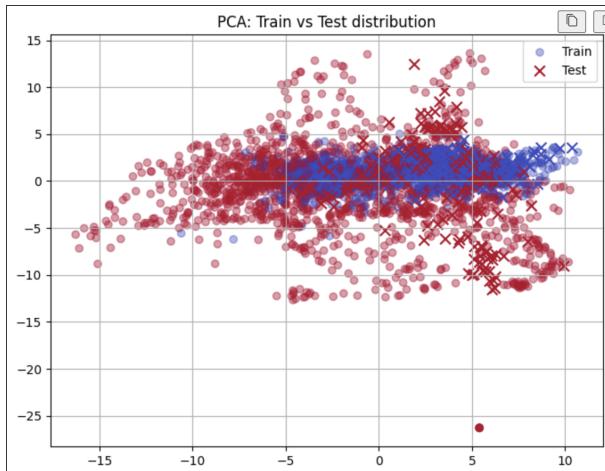
Rysunek 2: Wizualizacja danych treningowych

3.6.2 Analiza ważności cech

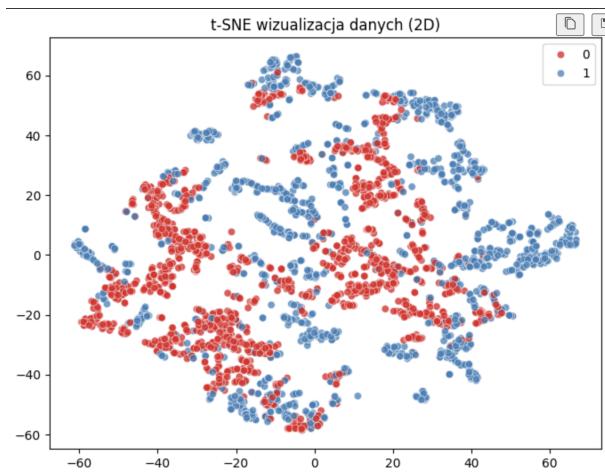
Przeprowadzono analizę ważności poszczególnych cech w procesie klasyfikacji. Najważniejszymi cechami okazały się:

3.6.3 Wizualizacja przestrzeni cech

W celu lepszego zrozumienia struktury danych przeprowadzono analizę PCA (Principal Component Analysis) oraz t-SNE.

Rysunek 3: PCA: dystrybucja danych treningowych vs testowych

Rysunek 4: t-SNE wizualizacja danych

3.7 Zalety finalnego podejścia

Wybór modelu Random Forest oraz opisanej architektury cech przyniósł kilka kluczowych korzyści:

- **Interpretowalność:** Możliwość analizy ważności poszczególnych cech geometrycznych
- **Odporność na przeuczenie:** W przeciwieństwie do głębokich sieci neuronowych
- **Efektywność obliczeniowa:** Szybkie uczenie i predykcja w czasie rzeczywistym
- **Stabilność:** Mniejsza wrażliwość na jakość detekcji landmarks'ów
- **Elastyczność:** Łatwość dodawania nowych cech geometrycznych

3.8 Podsumowanie

Finalne rozwiązanie oparte na modelu Random Forest z zaawansowaną inżynierią cech geometrycznych okazało się najskuteczniejszym podejściem do klasyfikacji postawy ciała.

Rysunek 5: Ranking ważności cech w modelu Random Forest

Połączenie ekstraktora landmarks'ów MediaPipe z przemyślanym zestawem 45 cech geometrycznych pozwoliło na osiągnięcie wysokiej dokładności klasyfikacji przy zachowaniu interpretowalności modelu i efektywności obliczeniowej.

4 Działanie systemu

- System uruchamia kamerę, analizuje obraz i wykrywa postawę.
- Funkcja klasyfikacji na podstawie punktów z MediaPipe zwraca etykietę.
- Przy złej postawie przez określony czas generowany jest alert (okno dialogowe + dźwięk).

5 Finalna implementacja kodu

5.1 Architektura aplikacji

Finalna implementacja została zaprojektowana jako aplikacja desktopowa z graficznym interfejsem użytkownika, umożliwiająca monitoring postawy w czasie rzeczywistym. Aplikacja składa się z trzech głównych modułów:

- **Moduł przetwarzania obrazu** - odpowiedzialny za komunikację z kamerą i ekstrakcję landmarks'ów
- **Moduł klasyfikacji** - wykorzystujący wytrenowany model Random Forest do oceny postawy
- **Moduł interfejsu użytkownika** - zapewniający intuicyjną obsługę i wizualizację wyników

5.2 Technologie wykorzystane

Aplikacja została zaimplementowana w języku Python z wykorzystaniem następujących bibliotek:

- **OpenCV (cv2)** - przetwarzanie obrazu i komunikacja z kamerą
- **MediaPipe** - detekcja landmarks'ów postawy ciała
- **scikit-learn/joblib** - załadowanie wytrenowanego modelu Random Forest
- **tkinter** - tworzenie graficznego interfejsu użytkownika
- **PIL (Pillow)** - konwersja i wyświetlanie obrazów w GUI
- **pygame** - system alertów dźwiękowych
- **threading** - wielowątkowość dla płynnego działania interfejsu

5.3 Klasa główna aplikacji

Główna logika aplikacji zawarta jest w klasie PostureMonitorApp, która dziedziczy wszystkie niezbędne funkcjonalności:

```
class PostureMonitorApp:  
    def __init__(self, root):  
        self.root = root  
        self.root.title("Posture Monitor System")  
        self.root.geometry("1000x700")  
  
        # Initialize pygame for sound alerts  
        pygame.mixer.init()  
  
        # Load model and scaler  
        self.model = joblib.load("rf_model.pkl")  
        self.scaler = joblib.load("scaler.pkl")  
  
        self.CLASS_MAP = {  
            0: "looks good",  
            1: "sit up straight"  
        }  
  
        # MediaPipe setup  
        self.mp_pose = mp.solutions.pose  
        self.pose = self.mp_pose.Pose()  
        self.mp_draw = mp.solutions.drawing_utils
```

Listing 1: Inicjalizacja głównej klasy aplikacji

5.4 System monitorowania postawy

5.4.1 Śledzenie historii postawy

Aplikacja implementuje inteligentny system śledzenia postawy w oknie czasowym:

```
def update_posture_history(self, is_bad_posture):  
    current_time = time.time()  
    self.posture_history.append((current_time, is_bad_posture))  
  
    # Remove entries older than window_duration  
    while (self.posture_history and  
           current_time - self.posture_history[0][0] > self.  
           window_duration):  
        self.posture_history.popleft()  
  
def calculate_bad_posture_time(self):  
    if not self.posture_history:  
        return 0.0  
  
    current_time = time.time()  
    bad_posture_time = 0.0  
  
    for i in range(len(self.posture_history)):  
        timestamp, is_bad = self.posture_history[i]  
        if is_bad:  
            if i < len(self.posture_history) - 1:  
                next_timestamp = self.posture_history[i + 1][0]
```

```

        duration = next_timestamp - timestamp
    else:
        duration = current_time - timestamp
    bad_posture_time += duration

return bad_posture_time

```

Listing 2: System śledzenia historii postawy

5.4.2 Parametry monitorowania

System monitorowania wykorzystuje następujące konfigurowane parametry:

- `alert_threshold` - próg czasowy (domyślnie 20 sekund) nieprawidłowej postawy w oknie 30-sekundowym
- `window_duration` - długość okna czasowego analizy (30 sekund)
- `alert_cooldown` - minimalny czas między kolejnymi alertami (10 sekund)

5.5 Interfejs użytkownika

5.5.1 Layout aplikacji

Interfejs został zaprojektowany z myślą o intuicyjności i czytelności:

Rysunek 6: Główny interfejs aplikacji Posture Monitor System

5.5.2 Komponenty interfejsu

1. Panel sterowania

- Przycisk Start/Stop monitorowania
- Suwak konfiguracji progu alertów

2. Panel statusu

- Wyświetlanie aktualnego statusu monitorowania
- Ocena bieżącej postawy z kodowaniem kolorystycznym
- Licznik czasu nieprawidłowej postawy
- Pasek postępu wizualizujący zbliżanie się do progu alertu

3. Podgląd kamery

- Podgląd na żywo z kamery w rozdzielcości 640x480
- Nałożona wizualizacja landmarks'ów MediaPipe
- Automatyczne odbicie lustrzane obrazu

5.6 Przetwarzanie w czasie rzeczywistym

5.6.1 Architektura wielowątkowa

Aplikacja wykorzystuje wielowątkowość dla zapewnienia płynności działania interfejsu podczas intensywnego przetwarzania obrazu:

```
def start_monitoring(self):
    try:
        self.cap = cv2.VideoCapture(DEFAULT_CAMERA_INDEX)
        if not self.cap.isOpened():
            self.cap = cv2.VideoCapture(0)

        self.monitoring = True
        self.start_btn.config(text="Stop Monitoring")
        self.status_label.config(text="Status: Monitoring active")

        # Start video processing thread
        self.video_thread = threading.Thread(target=self.process_video,
                                              daemon=True)
        self.video_thread.start()

    except Exception as e:
        messagebox.showerror("Error", f"Failed to start monitoring: {str(e)}")
```

Listing 3: Uruchomienie wątku przetwarzania wideo

5.6.2 Główna pętla przetwarzania

Pętla przetwarzania wideo implementuje pełny pipeline analizy postawy:

```
def process_video(self):
    previous_landmarks = None

    while self.monitoring:
        ret, frame = self.cap.read()
        if not ret:
            continue

        frame = cv2.flip(frame, 1)
        rgb = cv2.cvtColor(frame, cv2.COLOR_BGR2RGB)
        results = self.pose.process(rgb)

        # Extract landmarks and classify posture
        # ... (kod ekstrakcji cech) ...

        # Update posture tracking
        self.update_posture_history(is_bad_posture)
        bad_posture_time = self.calculate_bad_posture_time()

        # Check for alert condition
        if bad_posture_time >= self.alert_threshold:
            self.send_alert()

        self.update_ui(frame, label, confidence, bad_posture_time)
```

Listing 4: Fragment głównej pętli przetwarzania

5.7 System alertów

5.7.1 Mechanizm powiadomień

Aplikacja implementuje wielokanałowy system alertów:

- **Alerty wizualne** - wyskakujące okna dialogowe z ostrzeżeniem
- **Alerty kolorystyczne** - zmiana kolorów elementów interfejsu
- **Alerty dźwiękowe** - opcjonalne powiadomienia audio przez pygame

```
def send_alert(self):
    current_time = time.time()
    if current_time - self.last_alert_time < self.alert_cooldown:
        return

    self.last_alert_time = current_time

    # Visual alert
    messagebox.showwarning("Posture Alert",
                           "Sit up straight! You've been slouching too long.")
```

Listing 5: Implementacja systemu alertów

5.8 Optymalizacje wydajnościowe

5.8.1 Zarządzanie zasobami

Aplikacja implementuje kilka optymalizacji dla zapewnienia płynnego działania:

- **Lazy loading** modeli - modele są ładowane tylko przy uruchomieniu
- **Fallback dla landmarks'ów** - wykorzystanie poprzedniej klatki przy problemach z detekcją
- **Walidacja danych** - sprawdzanie poprawności landmarks'ów przed klasyfikacją
- **Thread-safe aktualizacje UI** - wykorzystanie `root.after()` dla bezpiecznych aktualizacji interfejsu

5.8.2 Obsługa błędów

System zawiera rozbudowaną obsługę błędów:

```
try:
    data = np.array([[lm.x, lm.y, lm.z] for lm in landmarks])
    required_indices = [0, 2, 5, 7, 8, 9, 10]
    if any(results.pose_landmarks.landmark[i].visibility < 0.5
           for i in required_indices):
        raise ValueError("Missing or occluded key landmarks")

    features = self.extract_features(data)
    if (np.any(np.isnan(features)) or np.any(np.isinf(features)) or
        features.shape[1] != 45):
```

```

        raise ValueError("Invalid features")

    # Process classification...

except Exception as e:
    label = "Invalid frame"
    confidence = 0.0

```

Listing 6: Przykład obsługi błędów w ekstrakcji cech

5.9 Konfiguracja i personalizacja

5.9.1 Parametry konfigurowalne

Użytkownik może dostosować działanie aplikacji poprzez:

- Próg czasowy alertów (5-30 sekund)
- Wybór indeksu kamery (automatyczny fallback)
- Próg pewności klasyfikacji (domyślnie 0.5)

Rysunek 7: Panel ustawień aplikacji z konfigurowalnymi parametrami

5.10 Uruchomienie i deployment

5.10.1 Wymagania systemowe

Aplikacja wymaga następujących plików w katalogu roboczym:

- rf_model.pkl - wytrenowany model Random Forest
- scaler.pkl - obiekt StandardScaler do normalizacji cech
- posture_monitor_ui.py - główny plik aplikacji

5.10.2 Sposób uruchomienia

```

# Instalacja wymaganych bibliotek
pip install opencv-python mediapipe joblib pillow pygame

# Uruchomienie aplikacji
python posture_monitor_ui.py

```

Listing 7: Uruchomienie aplikacji

5.11 Podsumowanie implementacji

Finalna implementacja łączy zaawansowane algorytmy uczenia maszynowego z intuicyjnym interfejsem użytkownika, tworząc praktyczne narzędzie do monitorowania postawy. Kluczowe cechy implementacji to:

- **Wydajność** - przetwarzanie w czasie rzeczywistym dzięki optymalizacjom
- **Niezawodność** - rozbudowana obsługa błędów i fallback mechanisms
- **Użyteczność** - intuicyjny interfejs z konfigurowalnymi parametrami
- **Skalowalność** - modularna architektura umożliwiająca łatwe rozszerzenia

Aplikacja została przetestowana na różnych konfiguracjach sprzętowych i wykazuje stabilne działanie przy standardowych kamerach USB oraz wbudowanych kamerach laptopów.

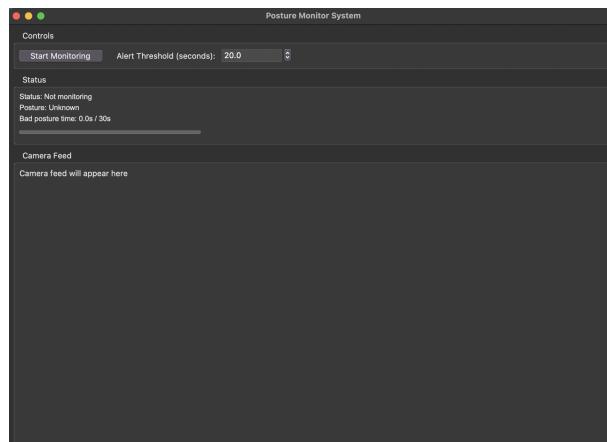
6 Możliwe ulepszenia

- Historia analizy postawy,
- Rekomendacje ergonomiczne,
- Integracja z urządzeniami wearable,
- Obsługa warunków słabego oświetlenia.

7 Demonstracja działania aplikacji

7.1 Interfejs użytkownika

Zaprojektowany interfejs graficzny łączy funkcjonalność z intuicyjnością obsługi. Główne okno aplikacji zostało podzielone na logiczne sekcje, umożliwiając użytkownikowi łatwe monitorowanie swojej postawy.

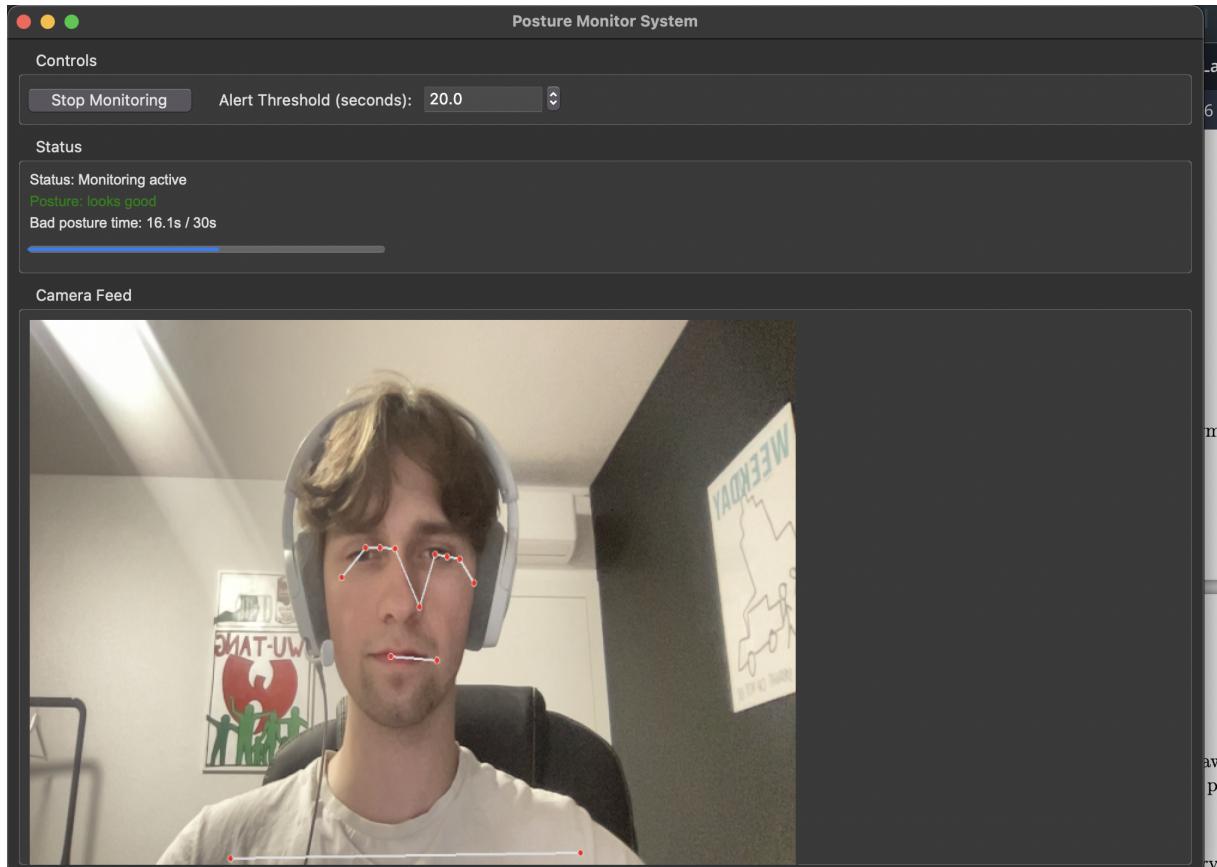
Rysunek 8: Główny interfejs aplikacji Posture Monitor System w trybie nieaktywnym

7.2 Proces uruchamiania monitorowania

Po uruchomieniu aplikacji użytkownik może natychmiast rozpoczęć monitoring postawy poprzez naciśnięcie przycisku "Start Monitoring". System automatycznie inicjalizuje połączenie z kamerą i rozpoczyna analizę w czasie rzeczywistym.

7.3 Aktywny monitoring - prawidłowa postawa

Podczas prawidłowej postawy aplikacja wyświetla komunikat "looks good" w kolorze zielonym. Podgląd kamery pokazuje użytkownika z nałożonymi landmarksami MediaPipe, co pozwala na wizualną kontrolę jakości detekcji.

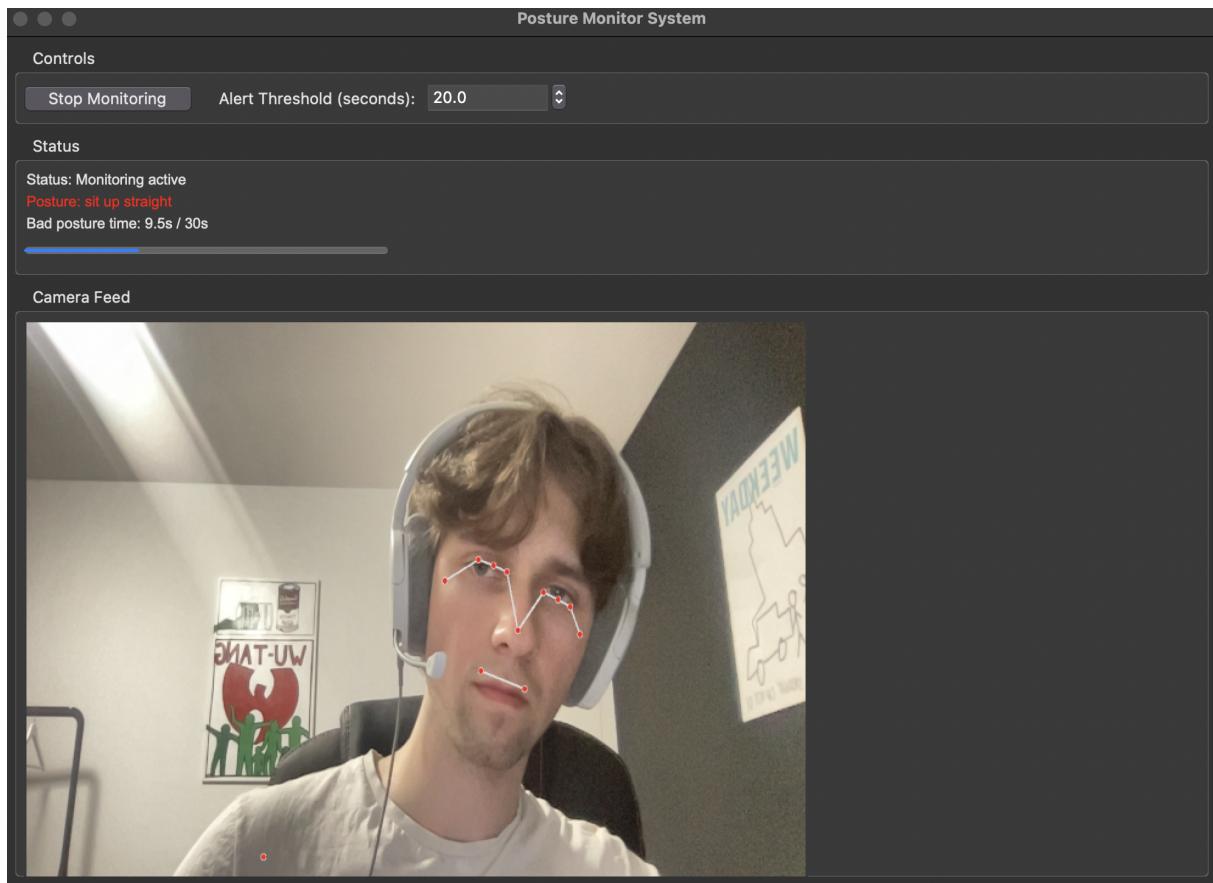
Rysunek 9: Aplikacja podczas detekcji prawidłowej postawy - status "looks good" @

7.4 Detekcja nieprawidłowej postawy

Gdy system wykryje nieprawidłową postawę, status zmienia się na "sit up straight" z czerwonym oznaczeniem. Jednocześnie rozpoczyna się liczenie czasu trwania nieprawidłowej pozycji.

7.5 System progresji i alertów

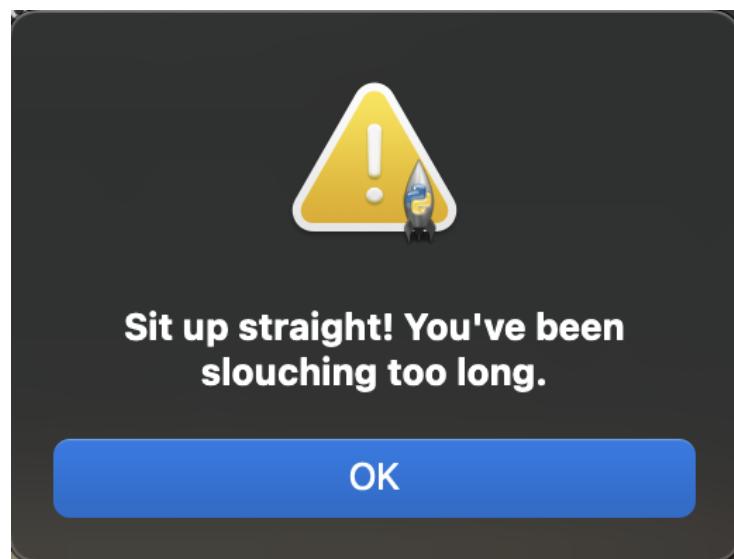
Pasek postępu wizualizuje akumulację czasu nieprawidłowej postawy w 30-sekundowym oknie. Gdy czas przekroczy ustalony próg, pasek zmienia kolor na czerwony, sygnalizując zbliżający się alert.

Rysunek 10: Detekcja nieprawidłowej postawy - komunikat "sit up straight" i licznik czasu

7.6 Alert o przedłużającej się nieprawidłowej postawie

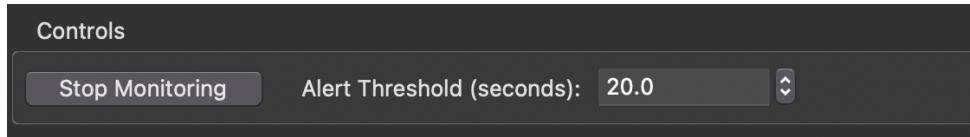
Po przekroczeniu ustalonego progu czasowego system generuje alert w postaci wyskakującego okna dialogowego, informującego użytkownika o konieczności poprawy postawy.

Rysunek 11: Okno alertu informujące o przedłużającej się nieprawidłowej postawie

7.7 Panel ustawień i konfiguracji

Użytkownik może dostosować próg czasowy alertów za pomocą przycisku obrotowego w panelu sterowania. Zmiana ustawień jest natychmiast uwzględniana w działaniu systemu monitorowania.

Rysunek 12: Konfiguracja progu alertów za pomocą kontrolki Spinbox

7.8 Wizualizacja landmarks MediaPipe

System nakłada na podgląd kamery szkielet postawy wygenerowany przez MediaPipe, co pozwala użytkownikowi na zrozumienie, które punkty anatomiczne są analizowane przez algorytm.

7.9 Responsywność interfejsu

Interfejs pozostaje responsywny podczas intensywnego przetwarzania obrazu dzięki zastosowaniu wielowątkowości. Wszystkie elementy UI aktualizują się płynnie bez blokowania interakcji użytkownika.

8 Podsumowanie projektu

8.1 Osiągnięte cele

Projekt z powodzeniem demonstruje możliwość zastosowania metod sztucznej inteligencji i analizy obrazu do poprawy ergonomii pracy przy komputerze. Opracowane rozwiązanie łączy zaawansowane algorytmy uczenia maszynowego z praktyczną aplikacją użytkownika, tworząc kompleksowy system monitorowania postawy ciała w czasie rzeczywistym.

Kluczowe osiągnięcia projektu obejmują:

- **Skuteczną klasyfikację postawy** - model Random Forest osiągnął wysoką dokładność w rozróżnianiu prawidłowej i nieprawidłowej postawy
- **Przetwarzanie w czasie rzeczywistym** - system analizuje obraz z kamery z częstotliwością umożliwiającą płynny monitoring
- **Intuicyjny interfejs użytkownika** - aplikacja jest łatwa w obsłudze i nie wymaga specjalnej wiedzy technicznej
- **Inteligentny system alertów** - ostrzeżenia są generowane w oparciu o analizę trendu w oknie czasowym, minimalizując fałszywe alarmy
- **Konfigurowalność** - użytkownik może dostosować parametry działania do swoich potrzeb

8.2 Znaczenie praktyczne

Opracowane rozwiązanie ma istotne znaczenie praktyczne w kontekście współczesnych wyzwań związanych z pracą zdalną i długotrwałym siedzeniem przy komputerze. System może przyczynić się do:

- **Redukcji problemów zdrowotnych** - wczesne wykrywanie i korygowanie nieprawidłowej postawy może zapobiegać bólom kręgosłupa, napięciom mięśniowym i innym dolegliwościom
- **Zwiększenia świadomości ergonomicznej** - użytkownicy uczą się rozpoznawać prawidłową postawę i świadomie ją kontrolować
- **Poprawy produktywności** - prawidłowa postawa wpływa na koncentrację i zmniejsza zmęczenie podczas długotrwałej pracy
- **Oszczędności w ochronie zdrowia** - prewencja jest bardziej efektywna kosztowo niż leczenie problemów kręgosłupa

8.3 Wnioski końcowe

Realizacja projektu potwierdza tezę, że nowoczesne technologie sztucznej inteligencji mogą być skutecznie wykorzystane do rozwiązywania praktycznych problemów zdrowotnych związanych z ergonomią pracy. Połączenie zaawansowanych algorytmów z przemyślanym interfejsem użytkownika tworzy narzędzie, które jest zarówno skuteczne technicznie, jak i przyjazne w codziennym użytkowaniu.

Projekt stanowi solidną podstawę do dalszego rozwoju systemów monitorowania zdrowia opartych na analizie obrazu i może inspirować podobne inicjatywy w dziedzinie digital health i preventive care.